

26.57x32.2	1	10	עמוד	הארץ - the marker	28/06/2022	82204730-6
מכון אהרן למדיניות כלכלית ואוניברסיטת רייכמן - 84260						

"לא חסרים מעוניינים" – אז למה שיעור הגברים החרדים בהייטק דורך במקום?

בעשור האחרון הוקמו שלל תוכניות לשילוב חרדים בענף ההייטק, אך הן התמקדו בנשים, וכמעט ולא התמודדו עם האתגרים הייחודיים של גברים • "האתגר הראשון הוא להרגיל את הגברים החרדים לקום בבוקר לעבודה. בישיבות אין פיקוח והשגחה, אין מדידה או לחצים"

"לא צריך הכשרות, אלא מעסיקים"

עידן נמני, מנכ"ל רבטק, בית התוכנה שמגייס את המתיכנים שמכשירה אברטק, טוען כי הבעיה אינה בחוסר נכונותם של הצעירים החרדים להשתלב בהייטק, אלא בענף עצמו. "לא חסרים חרדים שמעוניינים בהכשרות, אבל בסוף צריך למי צוא עבודה. הבעיה איי ננה ברמת התכנות שאיתה הם יוצאים, אלא בחוסר היכולת של השוק להכיל אותם".

לדבריו, "ג'וניורים הם בעיה ענקית שכל התעשייה סובלת ממנה. כולם מחפשים מתכנתים בעלי ניסיון, ואף אחר לא רוי צה להשקיע משאבים בהכשרה שלהם. הבעיה קשה יותר כשי מדובר בגבר חרדי שלא מתורגל לשוק העבודה, ושהמראיין לא יודע איך לגשת אליו".

רבטק, הוא אומר, לקחה על עצמה את תפקיד המגשרת בין ההכשרה לתעשייה. בשנה הראי שונה בבית התוכנה המהנדסים לומדים לעבוד תחת לוי צפון, להתנהל בארגון היררכי, לנהל את המשימות שלהם, לעבוד בצוות ולהתרגל לסביבת עבודה דוברת אנגלית. בשנים שלאחר מכן הם משתלבים בקרב לקוחות של רבי טק – חברות היייטק כמו אלביט, צ'ק פוינט ו-Behalf.

"מה שצריך הוא לא הכשרות, אלא ארגונים נוספים שמוכנים לתת את הגשר הזה", מסכם נמני. רבטק מעסיקה כיום כ-100 עובדים חרדים ומתכוונת לגדול ל-300 עד 2025. ואולם מה שנחשב לצי מיחה מהירה עבור חברה אחת, לא מקדם תעשייה שלמה. מסלולי התמחות בתוך החברות באמצעות חברות כוח אדם או במגזר הציבורי, שיאופיינו בשכר נמוך ובתקופת התמחות מוגדרת מראש של כשנתיים, עשויים לסייע לפתרון מחקר של ד"ר לי כהנר מהמכון הישראלי לדמוקרטיה מראה כי רוב החרדים מעוניינים בהוסבת לימודי הנגרות ומתמטיקה בתלמודי התורה של ילדיהם, אולם בשל נסיבות פוליטיות השינוי אינו מתממש. הבכיר הערדי כי רק בעוד 30 שנה נגיע למצב שבו רוב הילדים החרדיים לומדים לימודי ליבה בבית הספר.

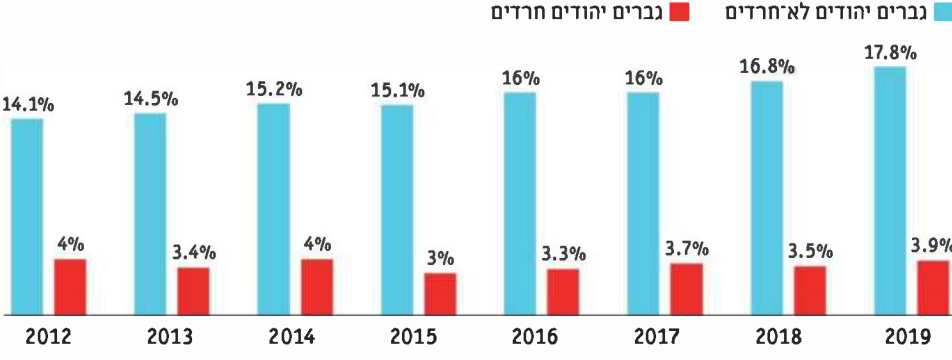
גם קרובי מודאג: "בעתיד החרדים צפויים להיות רוב, ועלינו לבצע פעולות שיעלו את איכות התעסוקה בחברה החרדית".

בית תוכנה בבני ברק. המנהלים דיווחו כי עובדים חרדים נרתמים פחות לעבודה בצוות, וממוקדים יותר בביצוע המשימה האישית שקיבלו על עצמם: צילום: אייל טואג

ייצוג חסר לגברים החרדים בהייטק

שיעור השכירים בהייטק מתוך כלל השכירים באותה אוכלוסייה, 2012-2019

מקור: מכון אהרן למדיניות כלכלית, המכון החרדי למחקר מדיניות

התפישות הרווחות בקרב הציבור החרדי היא כי הלימודים הכלליים ולימודי המקצוע הטי כנולוגיים ניתנים להשלמה בתוך כמה חודשים. הסיבה לכך היא הצפת החרדים בפרסומות שמבטיחות השתלבות בטוחה לאחר קורס קצר. בפועל, נדרש מסלול ארוך יותר (בן שלוש שנים) כדי לשלבם בענף כהלכה. לפיכך, קיים צורך בשינוי התייחסות ובהגברת המודעות להיקף ההשקעה הנדרשת כדי להשתלב במקצועות ההייטק.

"גבר חרדי צריך להבין שהוא יוצא לדרך ארוכה. אמנם יש תגמול בקצה הדרך, אך נדרשת השקעה משמעותית מצדו כדי להגיע לשם", אמרה אקסלרד ל-TheMarker על פרוסום המחקר.

6,000 ל-9,000 שקל בחודש). זאת, בשל סבסוד ההכשרה שניי תנה להם בחינם. איציק קרומבי, מנהל מרכזי תעסוקה וחדשנות לחרדים, מסביר את הפרדוקס שאיתו מתמודדים חרדים ביציאה לשוק העבודה: "על פי מחקר של בנק ישראל, חרדי שיוצא לעבוד מפתיד בממוצע כ-5,440 שקל כתוצאה מהצדעה הוה. רוב ההפי סד נובע מהטבות עקיפות כמו אובדן הנחות בארנונה וגידול בהוצאות על תחבורה וביגוד".

עובדה מקשה נוספת היא כי החי רדי הממוצע שיוצא לשוק העבוי דה עושה זאת כאשר הוא מחויב לפרנס את משפחתו, ונוטה לחפש קיצורי דרך ופתרונות מהירים. במכון אהרן מצאו כי אחת

ישנן שתי תוכניות מרכזיות: אברטק ומפתחים. אלה התאמי צו למצוא פתרונות שבמסגרתם "מדברים לגברים החרדים בשפתם". כך למשל, באברטק מתקיימים לימודי תורה בבוקר לצד לימודי פיתוח תוכנה מהי צהריים ועד הערב; ובמפתחים הלמידה מתבצעת בזוגות באמי צעות סיעור מוחות משותף, לצד מנחה מלווה.

התוכניות נוספות להעדיף חרדים מעל גיל 25, ולאורך הלימודים נהנים הסטודנטים ממלגת קיום צנועה של 2,000 שקל, המקבילה לזאת שהיו מקבלים כתלמידי כולל. אחרי שנה וחצי הם משתלבים בעבודה מעשית ונהנים ממשכורת צנויה יחסית במונחי היייטק (בין

נמצאות בתפקידי פיתוח, בקרב החרדים המגמה הפוכה. בחלוי קה לפי מגדר, הגברים החרדים הם 35% מסך העובדים בחברה החרדית המועסקים בהייטק – 5,000 מתוך 13 אלף.

הסיבות לפערים המתוארים מורכבות, וקשורות ברמת הלימוד שאיתה מגיעים הגברים החרדים שלא למדו לימודי די ליבה וחסרים במיומנויות רכות; במתיחות פנימיות בתוך החברה החרדית; ובתמיכה או בהסתייגות מצד רבנים בהשתייכות חרדים במקומות תעסוקה שאינם חרדיים. "האתגר הראשון הוא להרגיל את הגברים החרדיים לקום בבוקר לעבודה. כיי שיבות אין פיקוח והשגחה, אין מדידה או לחצים", אומר מקור בתחום הכשרת חרדים.

מחקר שביצעו ד"ר הלה אקסלרד וד"ר סרגיי סומקין ממכון אהרן למדיניות כלכלית באוניברסיטת רייכמן, מצא כי המועמדים החרדים נעדרים יכולת למידה עצמאית ומוטיבציה להשקעה בעבודה. זאת, מכיוון שהעבודה נתפשת כצורך לפרנסה, ופחות כמקום להתפתחות מקצועית ואישית. המי נהלים דיווחו כי עובדים חרדים נרתמים פחות לעבודה בצוות, וממוקדים יותר בביצוע המשימה האישית שקיבלו על עצמם.

"מדברים לגברים החרדים בשפתם"

לפי נתוני המועצה להשכלה גבוהה (מל"ג) מספר הגברים החי רדים שקיבלו תואר מדעי ב-2019 נמוך מ-100, ופחות מ-50 מסיימים תואר במדעי המחשב או בסייטטיקה. גורמים בענף מעריכים כי 350 גברים חרדים מצטרפים לחברות ההייטק מידי שנה בשנים האחרונות, אך רובם מגיעים מתרונות הכשרה ייעודיות הנתמכות על ידי הממשלה ופילנתרופיה – וכ-15% מתוכם משתלבים לאחר שירותו במסלולים מותאמים ביי חידות טכנולוגיות בצה"ל. בתחומי ההכשרה וההשמה בהייטק של הגברים החרדים

סימי ספולטר

"אנשים הושבים שהם משיי לבים חרדים בהייטק, אבל צריך לימר את האמת: הם משלבים נשים חרדיות. אצל גברים הסיי פור שונה לחלוטין. את המשיי פט הזה שמעתי לא פעם מחבריי בחברה החרדית.

בעקבות פריחת המכללות והמכונים המקצועיים בשיי נים האחרונות ובצד מדיניות ממשלתית נכונה, חל שיפור בשיי עור התעסוקה של גברים במגזר החרדי – שהגיע ל-53%. עם זאת, פילוח לפי תחומי העיסוק שלהם מראה כי הגברים החרדים משתייכים בעיקר במקצועות החינוך והמסחר, ולמרות מאות מיליוני השקלים שהושקעו בניסיון לקדם את תעסוקתם בהייטק – השינוי אינו מורגש.

התפלגות התעסוקה של גברי רים חרדים מלמדת כי רק 4% מהם עובדים בהייטק, נתון זהה לזה שגרשם לפני כעשור. בקרב הגברים הלא-חרדים, לשם השוואה, קיימת עלייה בשיעור המועסקים בענף המכניס ביי ראל שמשוע ליידיים עובדות – מ-14% מועסקים בהייטק ב-2012 ל-18% ב-2019.

הדריכה במקום עשויה להי פתיע את מי שקורא על התרונות הרבות שנפתחו בשנים האחרונות כדי לסייע לחרדים להשתלב בהייטק. ואולם התי עמקות בנתונים מגלה כי רובן המכריע של תוכניות אלה מופיי נה לנשים חרדיות ולא לגברים. כך, בעוד באוכלוסייה הכללית 35% ואף פחות מכך מהנשים

צילום: ריקי רייכמן

איציק קרומבי: "חרדי שיוצא לעבוד חפסיד בממוצע כ-5,440 שקל. רוב ההפסד נובע מהטבות עקיפות כמו אובדן הנחות בארנונה וגידול בהוצאות"